

Accountantsverslag

Gemeenschappelijke regeling

ICT-samenwerking West-Brabant West

Boekjaar 2021

Aan de leden van het bestuur van
Gemeenschappelijke Regeling ICT-samenwerking West-Brabant West
Postbus 4
4760 AA ZEVENBERGEN

Breda, 13 april 2022

Geachte leden van het bestuur,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat is opgesteld in het kader van de opdracht om de jaarrekening 2021 van de Gemeenschappelijke Regeling ICT-samenwerking West-Brabant West te controleren.

Dit accountantsverslag bevat bevindingen en conclusies die naar aanleiding van onze werkzaamheden uit hoofde van de jaarrekeningcontrole 2021 naar voren zijn gekomen. De bevindingen in dit verslag zijn besproken met een afvaardiging van de organisatie.

De controle bevindt zich in een afrondende fase. Wij zijn voornemens een goedkeurende verklaring te verstrekken met betrekking tot zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Wij danken de medewerkers voor de samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van ons accountantsverslag.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en lichten de inhoud van deze rapportage graag nader aan u toe.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. B. Smeenk RA
Director Audit

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting

Uitkomsten jaarrekening-controle

Rechtmatigheid

Financiële positie

Bevindingen interne beheersing

Overige onderwerpen

Bijlagen

Inhoudsopgave

1.	Bestuurlijke samenvatting	5
2.	Uitkomsten jaarrekeningcontrole	8
3.	Rechtmatigheid	12
4.	Financiële positie	14
5.	Bevindingen interne beheersing	16
6.	Overige onderwerpen	18
	Bijlagen	22

Bestuurlijke samenvatting

1. Bestuurlijke samenvatting

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2021 een goedkeurende verklaring te verstrekken voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

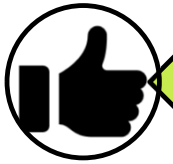
Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet aan de laatste actuele voorschriften.

Het Besluit Begroting en Verantwoording is in alle opzichten nageleefd in 2021.

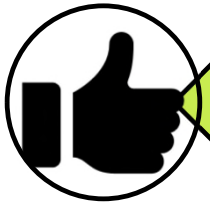

Uit onze controle met betrekking tot ons oordeel ten aanzien van de getrouwheid blijken geen resterende ongecorrigeerde fouten/onzekerheden, anders dan het feit dat de vorig jaar geconstateerde bevindingen in 2021 wel verwerkt zijn. Deze correcties dienen wij, volgens onze beroepsregels mee te wegen in ons oordeel. Het effect uit deze zaken bedraagt € 4.000 (nadelig) en blijft ruim binnen onze controletolerantie.

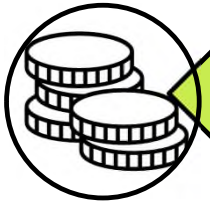

Wij hebben ten aanzien van de financiële rechtmatigheidscontrole geen bevindingen die wij, op basis van de rapporteringstolerantie, aan u zouden moeten rapporteren.

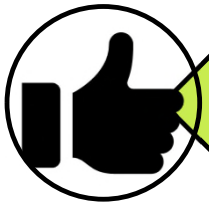
1. Bestuurlijke samenvatting

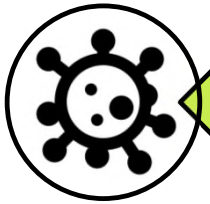
De begrotingsoverschrijdingen passen binnen het bestaande beleid en zijn toereikend toegelicht. Er is geen sprake van kredietoverschrijdingen.

In lijn met de met de deelnemers gemaakte afspraken sluit het resultaat over boekjaar 2021 op € 0 en worden er geen eigen reserves opgebouwd. De totale vermogenspositie van ICT-samenwerking West-Brabant West bedraagt in lijn met voorgaande jaren dan ook € 0. Ten opzichte van de begroting is een voordeel voor de deelnemers gerealiseerd ter hoogte van € 918.000.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2021 in overeenstemming zijn met de Wet normering topinkomens (WNT) en dat de jaarrekening 2021 van ICT-samenwerking West-Brabant West voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Covid-19: ICT-samenwerking West-Brabant West heeft net als vorig jaar in de jaarrekening 2021 opnieuw de ontwikkelingen gevolgd als gevolg van Covid-19. Uit de door ons aanvullend uitgevoerde controlewerkzaamheden zijn geen bevindingen geconstateerd. De impact op ICT-samenwerking West-Brabant West is met name van operationele aard.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Opdracht, scope en uitkomsten

Reikwijdte van de controle
De jaarstukken van ICT-samenwerking West-Brabant West bestaan uit:
- het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen);
- de jaarrekening;
- bijlagen.

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 24 november 2021 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2021. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Overzicht toleranties
De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 71.000 Deze materialiteit sluit aan op het door het bestuur vastgestelde controleprotocol.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 71.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 213.000
Rapporteringstolerantie	5% van de goedkeuringstolerantie	€ 3.550

Proces jaarrekeningcontrole
Op verzoek van de organisatie is een deel van de controle eerder opgepakt om de doorlooptijd in het voorjaar te verkorten. De controle is goed en in prettige samenwerking verlopen.

Kernpunten en significante risico's in de controle
Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:
- schattingen en toelichtingen in de jaarrekening;
- rechtmatigheid van de Europese aanbestedingen;
- Covid-19 aspecten;
- WNT-verantwoording;
- Controle van prestatielevering inkopen.

Verslaggevingsrichtlijnen
Wij hebben de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de consistente toepassing daarvan alsmede de duidelijkheid en volledigheid van de jaarverslaggeving beoordeeld. ICT-samenwerking West-Brabant West heeft gedurende 2021 geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen.

Wij concluderen dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen aanvaardbaar zijn en dat de toepassing daarvan, samen met de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen, een getrouw beeld geeft van de financiële positie van ICT-samenwerking West-Brabant West.

Managementinzicht en schattingen
Schattingen op basis waarvan sommige jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld op basis waarvan de afzonderlijke oordelen en schattingen zijn gevormd. Wij hebben vastgesteld dat dit aanvaardbaar is in het kader van de jaarrekening als geheel.

Controlebevindingen

Algemeen
In algemene zin constateren we wederom een verbetering in het proces aangaande de jaarrekening. Gezien de wettelijk, erg laag voorgeschreven materialiteit is de controle op de prestatielevering aangaande de investeringen in de materiële vaste activa en de reguliere bedrijfskosten zeer omvangrijk en intensief. Naar aanleiding van deze constatering is dit jaar een deel van de controle eerder in samenwerking met de organisatie opgepakt. Dit heeft geleid tot het eerder afronden van de controle.

Verantwoording opbrengsten uittreding gemeente Bergen op Zoom
De gemaakte kosten in verband met de uittreding van de gemeente Bergen op Zoom per 1 januari 2022 zijn door ICT-samenwerking West-Brabant West conform de onderling gemaakte afspraken opgenomen als nog door te belasten. We hebben vastgesteld dat de gemaakte kosten ter hoogte van € 532.548 alsnog te ontvangen onder de overlopende activa zijn opgenomen. We hebben aan de hand van de onderliggende facturen en urenstaten de juistheid van deze vordering vastgesteld.
In 2022 wordt de uittreedvergoeding van de gemeente Bergen op Zoom ontvangen. Dit zal in 2022 leiden tot een aanvullende eenmalige bate, welke komende jaren ingezet kan worden om een eventueel tekort in de begroting te dekken.

Overige controlebevindingen
De naar aanleiding van onze controle doorgevoerde correcties zijn beperkt en zien toe op het voldoen aan de toelichtingsvereisten binnen de jaarverslaggevingsregels. Er is één controleverschil ter hoogte van € 4.000 geconstateerd groter dan de rapporteringstolerantie. Dit betreft de fout in de afgrenzing van kosten tussen 2020 en 2021, welke vorig jaar geconstateerd is. Volgens onze beroepsregels dienen we dergelijke “doorwerkende” fouten mee te nemen in onze foutenevaluatie.

Financiering
In 2021 heeft ICT-samenwerking West-Brabant West geen nieuwe langlopende leningen afgesloten.

Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, het kasgeldlimiet en de naleving schatkistbankieren merken wij op dat ICT-samenwerking West-Brabant West zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf financiering respectievelijk de jaarrekening.

WNT en Jaarverslag

WNT verantwoording
Sinds enkele jaren geldt de Wet normering topinkomens (WNT). Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenschappelijke regelingen geldt dat de directeur als topfunctionaris moet worden aangemerkt. Deze topfunctionaris is niet in loondienst en er hebben zich, behoudens de wettelijk voorgeschreven wijziging in presentatie na ingaan van de 13e maand van functievervulling, geen wijzigingen voorgedaan.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichtingen geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2021 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeenschappelijke regeling betrokken zijn bij andere organisatie c.q. nevenactiviteiten hebben welke onder de WNT vallen) overigens geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Jaarverslag
In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder het overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2021 is opgenomen.

Voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiele afwijkingen gesignaleerd. Hieronder zijn onze conclusies en aanbevelingen inzake het jaarverslag opgenomen:

Element jaarverslag	Onze waarneming
Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en 26 BBV.
Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
Overeenstemming	Wij hebben vastgesteld dat de informatie in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en zijn kwalitatief van voldoende niveau.
Informatiewaarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse tussen het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen.
Incidentele baten en lasten	De toelichting op de incidentele baten en lasten voldoet aan de te stellen eisen.
Covid-19	Uw gemeenschappelijke regeling heeft ervoor gekozen om geen afzonderlijke toelichting op te nemen waarin de impact als gevolg van Covid-19 is beschreven. Deze zijn gezien het feit dat de uitvoering van de ICT-dienstverlening door de deelnemers wordt bekostigd, beperkt en met name operationeel van aard.

Rechtmatigheid

Rechtmatigheid

Europese aanbestedingsrichtlijnen
In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2021 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Uit onze controle op de rechtmatigheid van de inkopen volgen geen bevindingen. Wel is de dossiervorming op aspecten nog voor verbetering vatbaar. Daarnaast vragen we uw aandacht voor de intern opgestelde analyse, deze bevat nog een beperkte gedocumenteerde conclusievorming op opdrachtniveau. Dit is straks in het kader van de rechtmatigheidsmededeling wel noodzakelijk.

Wij adviseren het bestuur om de reeds genomen stappen in het kader van de interne beheersing op de aanbestedingen door te zetten en in het kader van de aanstaande rechtmatigheidsmededeling periodiek vast te stellen dat de aangescherpte interne procedures worden nageleefd.

Begrotingsrechtmatigheid
Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2021, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het bestuur. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2018 van de Commissie BBV.

In de toelichting op de staat van baten en lasten is door het bestuur een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten binnen het programma. De directie stelt uw bestuur voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2021. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Wij constateren de volgende overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Lastenoverschrijding programma	Begrotingsafwijking
Bedrijfsvoering € 230.000	De overschrijding wordt gecompenseerd met samenhangende hogere baten. We concluderen dat de kostenoverschrijding conform de kadernota niet behoeft te worden meegewogen in ons rechtmatigheidsoordeel.
Lokale ICT Infrastructuur € 120.000	De overschrijding wordt gecompenseerd met samenhangende hogere baten. We concluderen dat de kostenoverschrijding conform de kadernota niet behoeft te worden meegewogen in ons rechtmatigheidsoordeel.

Kredieten
Wij zijn nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de het bestuur geautoriseerde kredieten. Wij constateren dat er geen overschrijdingen.

Financiële positie

3. Ontwikkelingen in de jaarcijfers

3.1 Verloop van het eigen vermogen van ICT-samenwerking West-Brabant West
Conform uw gemeenschappelijke regeling is de afwijking ten opzichte van de begroting volgens de vastgestelde verdeelsleutel verrekend met de gemeenten. Tevens kiest u er voor om binnen ICT Samenwerking West-Brabant-West geen weerstandsvermogen aan te houden. ICT Samenwerking West-Brabant-West heeft dan ook € 0 aan reserves. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de belangrijkste risico's toegelicht, echter niet gekwantificeerd. We adviseren u in lijn met vorig jaar uw risico's te kwantificeren, zodat uw deelnemers met deze risico's rekening kunnen houden in de gemeentelijke jaarrekening.

3.2 Analyse van het resultaat
Het gerealiseerd resultaat over het jaar 2021 bedraagt, omdat u er voor kiest alle kosten te verreken, € 0. Hieronder hebben wij de verschillen tussen de gewijzigde begroting en realisatie weergegeven.

Tabel resultaat 2020 ten opzichte van de gewijzigde begroting (x € 1.000)

	Gewijzigde begroting	Jaarrekening	Verschil
Totale lasten	7.534	7.159	374
Totale baten	294	838	544
Totaal saldo van baten en lasten	7.240	6.322	918
Bijdragen deelnemers	7.240	6.322	(918)
Gerealiseerd resultaat	**0**	**0**	**0**

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn toegelicht in de jaarrekening in paragraaf 3.3.2. bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten van de jaarrekening.

3.3 Weerstandsvermogen en financiële kengetallen
De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat.
De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden bezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Hieronder hebben wij de ontwikkelingen in uw kengetallen weergegeven:

Kengetallen	ICT-samenwerking West-Brabant West	
	2021	2020
Netto schuldquote	82%	89%
Netto schuldquote gecorrigeerd	82%	89%
Solvabiliteit	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%

- Het kengetal schuldquote is verbeterd in 2021, dit met name vanwege de aflossing op de eerder aangetrokken leningen ten behoeve van de investeringen in de ICT.
- Het kengetal solvabiliteitsratio bedraagt gezien het feit dat er geen eigen vermogen wordt aangehouden 0%
- Op basis van het kengetal "structurele exploitatieruimte" blijkt dat er beperkte structurele begrotingsruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen. Gezien de financieringssystematiek is deze ook 0%.

Bevindingen interne beheersing

Bevindingen interne beheersing

5.1 Automatisering
Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het bestuur ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

5.2 Fraude en naleving wet- en regelgeving
Het bestuur is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het bestuur gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij, in het kader van NV COS 240/250, de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot fraude.

5.3 Naleving wet- en regelgeving en overige
Wij informeren het bestuur over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is haar taken te vervullen.

5.4 Corruptie en omkopingsrisico's
Uw gemeenschappelijke regeling maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeenschappelijke regeling te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. ICT-samenwerking West-Brabant West beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid aangevuld met trainingen voor de juiste mindset van de medewerkers. Zichtbare monitoring op de werking en naleving van dit beleid, is een aandachtspunt voor uw organisatie.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:
- Detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkopen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor alle inkopen welke in rekening zijn gebracht aan ICT-samenwerking West-Brabant West ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Overige onderwerpen

5. Overige onderwerpen

Fraude en continuïteit in de controleverklaring
Als reactie op de rapporten van de Commissie Toezicht Accountancysector en Monitoring Commissie Accountancy heeft de NBA in de 2e helft van 2020 aangekondigd dat zij het beleid op de gebieden Fraude en Continuïteit meer concreet en meer zichtbaar tot uitdrukking wil brengen.

In het voorjaar van 2021 is een pilot uitgevoerd waarbij aan accountantsorganisaties is gevraagd aandacht aan deze onderwerpen te besteden in de controleverklaring. Het gaat niet om een uitbreiding van uit te voeren werkzaamheden maar over het rapporteren over onze werkzaamheden. Inmiddels is de volgende stap gezet en zijn in december 2021 de beroepsregels (vastgelegd in de Nadere Voorschriften Controle en Overige Standaarden) aangepast.

De aanvulling in Standaard 700 komt er in hoofdlijnen op neer dat afzonderlijke secties voor de onderwerpen continuïteit en fraude in de controleverklaring worden opgenomen. Hierin wordt uiteengezet hoe de accountant bij de controle-aanpak inspeelt op risico's ten aanzien van fraude en continuïteit en worden de uitgevoerde werkzaamheden toegelicht.

Als aanvulling kan de accountant ook de uitkomsten van deze werkzaamheden of belangrijke waarnemingen met betrekking tot het onderwerp toelichten. De beide secties worden in alle controleverklaringen (verplicht) opgenomen; ook in situaties waar geen sprake is van ernstige continuïteitsonzekerheid of spraakmakende fraudecasuïstiek. Deze verplichting geldt voor de verklaring bij de jaarrekening 2022.

Omdat binnen de publieke sector het begrip continuïteit minder relevant is, zijn de stakeholders nog in overleg hoe de accountant hier voor de publieke sector invulling aan gaat geven. Ten aanzien van de fraudecasuïstiek zou idealiter de nieuwe sectie in de controleverklaring moeten aansluiten op de frauderisico-analyse opgesteld door het bestuur, dan wel de toelichting van het bestuur op eventuele frauderisico's in de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag.

Rechtmatigheidsverantwoording
In de loop van 2022 wordt de Wet versterking decentrale rekenkamers van kracht. In de tweede nota van wijziging is hierin ook de rechtmatigheidsverantwoording meegenomen die de directie met ingang van 2022 moet afleggen. Deze verantwoording wordt onderdeel van de jaarrekening en daarmee ook object van onderzoek van de accountant ten aanzien van getrouwheid van de jaarrekening.

In de Kadernota rechtmatigheid 2022 is door de commissie BBV invulling gegeven aan de rechtmatigheidsverantwoording met betrekking tot het voorwaarden-, begrotings- en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. Voor u als gemeenschappelijke regeling is het van belang om:

- de rapporteringsgrens vast te stellen (0-3% van de begrote lasten na dotatie aan de reserves);
- het normenkader 2022 op te stellen (en dit door het bestuur te laten vaststellen);
- het normenkader te vertalen in een toetsingskader (toetspunten financiële rechtmatigheid);
- beheersdoelstellingen, risico's en beheersmaatregelen te formuleren;
- een controleplan opstellen; en
- de controlewerkzaamheden uitvoeren.

Daarbij vragen wij specifieke aandacht voor deugdelijke dossiervorming.

Bij de decentrale overheden die hiertoe in 2021 al een pilot hebben gedraaid is gebleken dat het geen sinecure is om de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording goed in te richten. De intentie van de wetswijziging is om de organisatie beter in control te laten komen. Dat betekent dus ook dat de organisatie, denk aan budgethouders en management, moeten worden meegenomen. Ook gaat de wetswijziging uit van collectieve verantwoordelijkheid van de directie. Dat vraagt het creëren van breed draagvlak en betrokkenheid. Wij adviseren u tijdig de werkzaamheden op te starten, niet alleen de controle, maar juist ook de versterking van de interne beheersing. Hoewel alleen financiële rechtmatigheid nu een wettelijke borging kent, is bovenstaand framework ook goed toe te passen bij o.a. doelmatigheid, doeltreffendheid, niet-financiële rechtmatigheid, fiscaliteit en IT.

5. Overige onderwerpen

Environmental Social and Governance rapportage
In april 2021 heeft de Europese Commissie de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) gepubliceerd. Als gevolg van deze richtlijn worden grote bedrijven verplicht om met ingang van het boekjaar 2023 te rapporteren over hun impact op milieu- en sociale zaken. De richtlijn heeft tot doel de kwaliteit van de gerapporteerde informatie met betrekking tot ESG-aangelegenheden te verbeteren, met als uiteindelijk doel de transformatie naar een duurzamere economie te ondersteunen in lijn met de klimaatverbintenis van Parijs.

De volgende informatie is o.a. vereist om in de ESG-rapportage op te nemen:

- welke duurzaamheidstrends en -ontwikkelingen een materiële impact kunnen hebben op de onderneming (bijv. tekort aan middelen, bedrijfsonderbrekingen door slechte weersomstandigheden enz.);
- welke materiële impact de onderneming heeft op haar omgeving (mens en milieu);
- informatie over langetermijndoelstellingen van de onderneming met betrekking tot ESG en de geboekte vooruitgang daarin;
- informatie over immateriële activa (bijv. sociaal kapitaal).

Momenteel is de rapportage over duurzaamheid alleen van toepassing voor grote bedrijven. Maatschappelijk staat duurzaamheid echter hoog op de agenda en dat betekent dat in de toekomst mogelijk ook een rapportageverplichting voor u als decentrale overheid gaat gelden. Wij gaan graag met u in gesprek over hoe ESG binnen de gemeenschappelijke regeling is vormgegeven en hoe ontwikkelingen hierover worden gemonitord.

Wij kunnen u ondersteunen bij de uitwerking van uw duurzaamheidsstrategie, het adviseren omtrent te nemen acties omtrent uw duurzaamheidsstrategie en u te ondersteunen bij de bewaking van de realisatie van de strategie door middel van KPI’s en dashboarding.

5. Overige onderwerpen

Soft controls
De huidige maatschappelijke ontwikkelingen en toegenomen aandacht voor cultuur en gedrag alsmede de omgang met ethische dilemma's, maakt dat ook van de accountant wordt verwacht dat anders wordt gekeken naar risico's op dat gebied. Daarmee zijn soft controls, als belangrijke aspecten van cultuur en gedrag, een relevant onderdeel in de jaarrekeningcontrole.

In de herziene Standaard 315 Risico's op een afwijking van materieel belang identificeren is in paragraaf 21b vermeld:
'De accountant dient door het uitvoeren van risico-inschattingswerkzaamheden inzicht te verwerven in de interne beheersingsomgeving. De accountant doet dit door te evalueren of:

- het management, onder het toezicht van de met governance belaste personen, een cultuur van eerlijkheid en ethisch gedrag heeft gecreëerd en gehandhaafd;
- de sterke punten in de elementen van de interne beheersingsomgeving samen een geschikte basis vormen voor de andere componenten van het interne beheersingssysteem van de entiteit gezien de aard en complexiteit van de entiteit, en;
- tekortkomingen in de interne beheersingsomgeving de andere componenten van het interne beheersingssysteem van de entiteit ondermijnen.'

Het is voor de accountant dus van belang om inzicht te verkrijgen in de cultuur van een organisatie en het gedrag van het management en de medewerkers. Dit kan zelfs al een rol spelen in het proces van opdrachtacceptatie en -continuering.

Cultuur en gedrag zijn brede begrippen. Cultuur is een gemeenschappelijke verzameling van normen, waarden en gedragsuitingen die gedeeld worden door de leden van de organisatie. Of anders gezegd: 'zo doen we dat hier'. Gedrag kan worden omschreven als een verzameling van bewuste of onbewuste, (niet-) tastbare handelingen die gestuurd worden door bijvoorbeeld overtuigingen en omgeving.

Organisaties die bewust hun cultuur managen zijn beter in het realiseren van doelen en het managen van risico's vergeleken met organisatie die dat niet doen. Het bewust managen van de cultuur gebeurt vanuit drie invalshoeken:

1. verantwoordelijk zijn, is cruciaal voor het realiseren van noodzakelijke veranderingen in een organisatie. De mate waarin de organisatie centraal of decentraal is georganiseerd is vanzelfsprekend van invloed op de rol- en verantwoordelijkheidsverdeling.
2. Processen en procedures: het besef dat het opleggen en handhaven van regels, het gedrag van mensen niet genoeg verandert.
3. Soft controls: het cultiveren van alle niet-tastbare maar wel gedrag-beïnvloedende factoren in organisaties die kunnen helpen bij het realiseren van doelen en het managen van risico's.
4. Organisatie en besturing: het besef dat alle organisatieonderdelen goed inzicht in soft controls levert samen met de analyse van hard controls een completer beeld op van de interne beheersingsomgeving en de mogelijke effectiviteit van de genomen interne beheersingsmaatregelen. In samenwerking met onze HR consultants gaan wij graag met u over dit onderwerp in gesprek.

Bijlagen

Bijlage A – Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan de directie en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met de directie besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door de directie moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van de directie om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening en doorwerken vanuit voorgaand jaar. De geconstateerde fouten ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid en onzekerheden zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 1% respectievelijk 3% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat. Rechtmatigheidsfouten kunnen niet gesaldeerd worden.

Fouten

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen	0	0
Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening	4	n.v.t.
Totaal	4	0

Onzekerheden

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Totaal onzekerheden	0	0

Bijlage B – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering
Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2021 onderkend:
- Schattingen en toelichtingen in de jaarrekening;
- Aanbestedingen;
- WNT-bijlage.

Samenwerking met interne accountantsdienst/andere accountants
Voor de jaarrekening van de ICT-samenwerking West-Brabant West maken wij geen gebruik van een verbonden partij.

Inschakeling van externe deskundigen
Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van externe deskundigen.

Verbonden partijen
Ten aanzien van de verbonden partijen van ICT-samenwerking West-Brabant West hebben wij vastgesteld dat:
- de (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen;
- geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude;
- geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Significante uitdagingen/moeilijkheden tijdens de controle
Er zijn geen significante uitdagingen/moeilijkheden geweest tijdens de controle.

Significante schattingsposten
De belangrijkste schattingsposten binnen de jaarrekening van ICT-samenwerking West-Brabant West betreffen:
- Waardering van uw voorzieningen;
- waardering van de materiele vaste activa.

Het management van ICT-samenwerking West-Brabant West is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van de gemeenschappelijke regeling beoordelen wij deze door het management gemaakte schattingen. Op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden concluderen wij dat de gemaakte schattingen door het management aanvaardbaar zijn.

Bevestiging van het management
Wij hebben de directie ter confirmatie een schriftelijke bevestiging gevraagd en ontvangen aangaande haar verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

Bijlage C – Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van ICT-samenwerking West-Brabant West
Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om zijn onafhankelijkheid en die van zijn medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- voorschriften en procedures omtrent onafhankelijkheid. Deze voorschriften voor professioneel gedrag op het gebied van kwaliteit en onafhankelijkheid zijn opgenomen in de Gedragscode van Baker Tilly. Deze Gedragscode geldt voor iedere medewerker van Baker Tilly en wordt natuurlijk steeds geactualiseerd;
- jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners en medewerkers van Baker Tilly en ondersteunende stafdiensten;
- cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling, of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten;
- intern en extern kwaliteitsonderzoek;
- reviews door externe toetsers die niet bij de opdracht betrokken zijn, ter waarborging van een deugdelijke grondslag/deskundig oordeel;
- roulatie van externe accountants op de opdracht.

Op grond van dit verslag zijn wij van mening dat wij in relatie tot uw organisatie, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

Contactgegevens

drs. B. (Barry) Smeenk RA
Externe Accountant
b.smeenk@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:
Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Bijster 39
4817 HZ BREDA
076 – 525 00 00